YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
Päivi Gummerus-Rautiainen (LYMO)

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaos
21.10.2016

HE 134/2016 vp TAE 2017

**Mom. 35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta**

Momentin 35.10.63 määräraha on varattu suojeluratkaisujen toteuttamiseen ja luonnonsuojelutavoitteista aiheutuvien korjausten maksamiseen yksityismailla. Lisäksi määrärahasta maksetaan rauhoitettujen eläinten aiheuttamia vahinkoja, joita ovat mm. ns. kotkakorvaukset poronhoitoalueella. Hallitusohjelman linjaukset julkisen talouden sopeuttamistoimista vaikuttavat rahoitukseen. Määrärahaa on leikattu selvästi vuodelle 2016, sopeutumistoimien jatkuessa samalla tasolla koko kehyskauden. Momentin suuruus vuosina 2017–2019 on 18,63 milj. € vuosittain. Tämän vuoksi määrärahan käyttöä on ollut syytä linjata uudelleen.

Määrärahalla on toteutettu luonnonsuojeluohjelmia ja Natura 2000 –verkostoa hankkimalla maata ja korvaamalla taloudelliset menetykset ohjelmavarauksiin kuuluvien yksityismaiden osalta. Korvauskysymykset on pääosin ratkaistu, mutta toteuttamistyötä on vielä jäljellä vajaa 10 000 ha. Loppujen suojeluratkaisuun sidottujen yksityismaiden korvaaminen on etusijalla määrärahan käytössä. Vuositasolla näihin ja kaavatoteutukseen on arvioitu kuluvan määrärahasta n. 9 milj. €.

Maanomistajien vapaaehtoisiin suojelutarjouksiin perustuvan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO-ohjelman) toteutusta jatketaan. Valtioneuvoston vuonna 2014 hyväksymän ohjelmaa koskevan periaatepäätöksen mukaan suojelun tavoitteena on 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita. Syyskuussa 2016 tavoitteesta on toteutettu n. 62 % eli n. 59 600 hehtaaria. Valtiontalouden tasapainottamisen tarve aiheuttaa sen, että vuosittaista pinta-alatavoitetta on laskettava. Vuoden 2016 tavoite on 3 800 ha, kun tulos parhaimpana vuotena (2014) oli n. 8 100 ha. Tulevien vuosien tavoitteet 2017–2019 ovat yhä laskevia (n. 2 200–3 000 ha/vuosi). Jotta ohjelma saataisiin valmiiksi tasaisella vuositoteutuksella vuoteen 2025 mennessä, tulisi vuositoteutuksen olla noin 4 000 ha. Rahaa tähän kuluisi laskennallisilla METSO-toteutuksen keskimääräisillä hehtaarihinnoilla noin 18 milj. €/vuosi, kun nyt METSO-ohjelmaan kohdentuu momentilta arviolta n 15milj. €/2017, n. 12 milj. €/2018 ja n. 10 milj. €/2019.

Alentunutta määrärahaa suunnataan metsien suojelun kannalta tärkeimmille painopistealueille Etelä-Suomeen etenkin Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Hämeen, Pirkanmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskusten alueelle. Tämän lisäksi ELY-keskuksille on lähetetty linjauskirje, jonka mukaan jatkossa pyritään toteuttamaan entistä laadukkaampia ja laajempia tai nykyisiä suojelualueita hyvin täydentäviä kohteita. ELY-keskusten kanssa käydään asiasta marraskuussa 2016 linjauskeskustelut, joissa sovitaan tarkemmin millaisiin kohteisiin toteutus kunkin ELY-keskuksen alueella pyritään suuntaamaan.

Muu luonnonsuojelun rahoitus säilyy hallituksen esityksen mukaan suurin piirtein vuoden 2016 tasolla.